

Kommittédirektiv

En ny myndighet med förvaltningspolitisk inriktning

Dir.
2005:65

Beslut vid regeringssammanträde den 16 juni 2005

Sammanfattning av uppdraget

En särskild utredare får i uppdrag att genomföra bildandet av en ny förvaltningspolitisk myndighet.

Utredaren skall bl.a. beskriva arbetsuppgifter, bemanna myndigheten och lämna förslag till budget.

Utredaren skall även i övrigt vidta de åtgärder som krävs för att den nya myndigheten skall kunna inrättas den 1 januari 2006.

Bakgrund

Av budgetpropositionen för 2005 (prop. 2004/05:1 utg.omr. 2 avsnitt 4.4) framgår att regeringen avser att renodla viss verksamhet som i dag ingår i regeringens stabsstöd. För närvarande lämnar Ekonomistyrningsverket (ESV), Statskontoret och Statens kvalitets- och kompetensråd (KKR) sådant stöd.

Som skäl för regeringens bedömning anges bl.a. följande. Inriktningen och ansvarsfördelningen mellan myndigheterna behöver tydliggöras. Stabsstödet bör koncentreras till ett fåtal myndigheter med tydliga ansvarsområden. Regeringen har behov av en myndighet med ett renodlat utrednings-, uppföljnings- och utvärderingsuppdrag. Stabsstödet behövs bl.a. i arbetet med att möta de utmaningar som statsförvaltningen står

inför i form av t.ex. internationaliseringen och genomförande av förvaltningspolitiska prioriteringar.

Regeringen tillkallade i november 2004 en särskild utredare med uppgift att lämna förslag till en preciserad organisations- och ansvarsfördelning mellan ESV, Statskontoret och en ny förvaltningspolitisk myndighet (dir. 2004:166). I direktiven angavs att KKR skall avvecklas i sin nuvarande utformning och att verksamheten skall övergå till den nya förvaltningspolitiska myndigheten.

Utredningen har i sitt betänkande Regeringens stabsmyndigheter (SOU 2005:32) bl.a. föreslagit hur Statskontorets roll skall renodlas samt redovisat förslag till uppdrag för en ny förvaltningspolitisk myndighet. Enligt utredningen bör vissa uppgifter överföras från Statskontoret, dels till den nya förvaltningspolitiska myndigheten, dels till ESV. Utredningen föreslår sammanfattningsvis:

All verksamhet från KKR skall flyttas till den nya förvaltningspolitiska myndigheten. Lokalförsörjningsfrågorna och den statliga inköpssamordningen skall övergå från Statskontoret till ESV. Verksamheten som rör främjandeuppdrag på Statskontoret (elektronisk samhällsinformation, modernisering och uppdrag som i övrigt anknyter till det förvaltningspolitiska utvecklingsarbetet) skall flyttas till den nya myndigheten. Likaså skall Nämnden för elektronisk förvaltning och Delegationen för främjande av elektroniska tjänsters uppgifter ("24-timmardelegationen") flyttas till myndigheten. Förvaltningspolitiska frågor, utvecklingsfrågor eller prioriteringar som har betydelse för ett stort antal myndigheter skall också kunna knytas till den nya förvaltningspolitiska myndigheten. Utredningen ansåg att grundprincipen bör vara att Regeringskansliet inte skall tyngas av frågor som kan hanteras av myndigheterna.

Utredningen ansåg vidare att det inte är en uppgift för Regeringskansliet att svara för andra utbildningsinsatser än de som är speciellt anpassade för Regeringskansliets interna behov.

Med anledning av förslagen i betänkandet höll Finansdepartementet den 2 maj 2005 en hearing där inbjudna

myndigheter gavs möjlighet att lämna synpunkter på betänkandet.

En ny myndighet med förvaltningspolitisk inriktning

Utredaren har redovisat sina utgångspunkter kring en klar och tydlig ansvarsfördelning mellan stabsmyndigheterna. Regeringen instämmer i den bedömning utredaren gjort och understyrker samtidigt att samverkan mellan ESV, Statskontoret och den nya myndigheten är en viktig förutsättning för det förvaltningspolitiska utvecklingsarbetet. Regeringen delar utredarens uppfattning om vilka verksamheter som skall flyttas från Statskontoret till den nya myndigheten respektive ESV bortsett från inköpssamordningen inom information, kommunikation och teknik.

Utredaren föreslog att inköpssamordningen inom information, kommunikation och teknik (IKT) bör placeras på ESV. Regeringen anser emellertid att det finns övervägande skäl för att verksamheten flyttas till den nya myndigheten. Skälen för detta är att inköpssamordningen på IKT-området är av strategisk betydelse för utveckling och modernisering av förvaltningen. Upphandlingen förutsätter att tydliga specifikationer tas fram för de interna och externa IT-lösningar som krävs vid utvecklingen av e-förvaltningen. Den kunskap som upphandlingen ger är också till direkt nytta i det dagliga utvecklingsarbetet för förvaltningspolitiken. Det övergripande ansvaret för den statliga inköpsverksamheten bör, som utredaren föreslagit, föras över till ESV.

Regeringens mål för förvaltningspolitiken lades fram i propositionen Statlig förvaltning i medborgarnas tjänst (prop. 1997/98:136). I propositionen anges att statsförvaltningen skall vara tillgänglig och tillmötesgående och därigenom vinna medborgarnas fulla förtroende, samtidigt som höga krav på rättssäkerhet, effektivitet och demokrati tillgodoses. Statsförvaltningen skall ge näringslivet goda förutsättningar för tillväxt och vara framgångsrik och respekterad i det internationella arbetet.

Den snabbt växande informationsmängden i samhället ökar behovet av bättre samordning av statsförvaltningens omvärldsbevakning och strategiska kunskapshantering. Här skall den nya myndigheten, inte minst som stöd åt Regeringskansliet, bidra till förbättringar.

Statsförvaltningen består av olika verksamheter och myndigheter som arbetar inom ett stort antal ämnesområden. En angelägen uppgift för den nya myndigheten är att verka för en gemensam förvaltningskultur.

Det är viktigt att förvaltningen arbetar för en ökad samverkan, inte minst mot bakgrund av EU-medlemskapet. För detta krävs effektiva former för beredning och samordning, såväl inom Regeringskansliet som mellan Regeringskansliet och förvaltningsmyndigheterna (prop. 1997/98:136).

Mot bakgrund av de behov som regeringen anger är det viktigt att den nya förvaltningspolitiska myndigheten värnar statsförvaltningen som en helhet. Myndigheten skall utifrån ett innovations- och tillväxtperspektiv, i samverkan med statliga myndigheter, kommuner, landsting och näringslivet samt forskningssamhället på strategiska områden identifiera och genomföra insatser för utvecklingen av en effektiv förvaltning.

Den nya myndigheten skall ha uppgifter av bred och övergripande karaktär för att kunna bistå regeringen med att realisera de förvaltningspolitiska målen och på ett strategiskt sätt driva arbetet med att säkerställa en långsiktig kompetensförsörjning.

Myndighetens organisation skall vara anpassad för varierande politiska prioriteringar och aktuella problemställningar i förvaltningen.

Myndigheten skall verka i nära samarbete med Statskontoret, ESV och, med beaktande av den arbetsgivarpolitiska delegeringen i staten, Arbetsgivarverket. Den nya myndigheten skall inom sitt verksamhetsområde ha tre huvudinriktningar:

- Främja myndigheternas utvecklingsarbete.

- Följa upp och analysera nationell och internationell förvaltningsutveckling och relevant forskning.
- Främja utvecklingen för en sammanhållen statsförvaltning.

Främja myndigheternas utvecklingsarbete

Myndigheten skall arbeta med att förverkliga och operationalisera regeringens förvaltningspolitiska mål. Myndigheten skall vara en aktiv part i förnyelsen av statsförvaltningen och därmed i myndigheternas arbete med att förbättra och utveckla offentlig verksamhet samt säkerställa en långsiktig kompetensförsörjning.

Fokus i förvaltningen bör vara vad som skall åstadkommas – en förvaltning som ger god service till medborgare och företag, är demokratisk och rättssäker samt effektiv. Från att ha varit en fråga om främst teknik när det gäller modernisering har utvecklingen i allt större utsträckning blivit en fråga om organisation och processer. Tekniken skall integreras i verksamhetsutvecklingen.

Omvärlden och sammanhangen förändras. Viktiga aspekter att beakta är demografiska förändringar och ett mer begränsat ekonomiskt utrymme i kombination med ökad efterfrågan på offentlig service. Därtill kommer Sveriges medlemskap i EU och hur detta påverkar förvaltningen.

Myndigheten skall stödja statsförvaltningens förnyelse och stödja myndigheterna i deras arbete med att effektivisera verksamheten ur ett medborgarperspektiv.

Vidare är det viktigt att utveckla den horisontella styrningen och samverkan mellan myndigheter för att möjliggöra rationaliseringar. Det är också viktigt att stödja gemensamma grundfunktioner, standarder, kunskapsstöd samt att underlätta erfarenhetsutbyte.

Följa upp och analysera nationell och internationell förvaltningsutveckling och relevant forskning.

Myndigheten skall bistå regeringen och Regeringskansliet när det gäller att följa upp och analysera förvaltningsutvecklingen och kompetensförsörjningen. En viktig del i utvecklingsarbetet blir att på uppdrag av regeringen ta fram statistik och analyser för att följa upp förvaltningsutvecklingen på området i enlighet med det statistikansvar för offentlig sektor som Statskontoret har haft och som nu ska gå över till den nya myndigheten.

Myndigheten skall verka för att kommunicera forskningsresultat inom statsförvaltningen inom det förvaltningspolitiska området och därtill förmedla statsförvaltningens behov av ny forskning till den akademiska världen. I regeringens proposition Forskning för ett bättre liv (prop. 2004/05:80) anges att det är angeläget med en gemensam strategi för att utveckla samspelet mellan praktik och forskning om demokrati och förvaltning. Myndigheten skall i samverkan med företrädare för offentlig förvaltning och forskarvärlden pröva nya former för samspelet mellan forskning och praktik.

Myndigheten skall kunna biträda regeringen i det internationella arbetet avseende förvaltningsutvecklingen.

Främja utvecklingen för en sammanhållen statsförvaltning

Att främja staten som en sammanhållen enhet innebär att utgöra en motvikt till sektorisering och fragmentering och omfattar frågor som har betydelse för förvaltningen som helhet, t.ex. hur kunskap tas tillvara, hur medarbetare utvecklas och hur informationsteknik och arbetssätt koordineras mellan myndigheter i samverkan. I detta ingår också att motverka stuprörstänkandet. Behovet av en mer sammanhållen statsförvaltning bottenar i viljan att öka nyttan för medborgare och företag och viljan att vara mer effektiv med samma resurser samt stärka Sverige som en enhetlig aktör i internationella sammanhang, inte minst i EU-arbetet.

Förvaltningen kan göras mer sammanhållen med hjälp av t.ex. bättre teknikstöd och mer likartade arbetssätt så som gemensamma dokumenthanteringssystem.

Den nya myndigheten skall analysera vilka faktorer som leder till fragmentering och suboptimering och ta fram förslag

som, med utgångspunkt i den svenska förvaltningsmodellen, i stället stärker en sammanhållen förvaltning.

Den nya myndigheten skall uppmärksamma behov av samlade stödinsatser för kompetensförsörjning i statsförvaltningen. Myndigheten skall i nära samverkan med Regeringskansliet och andra myndigheter avgöra vilka utbildningar som bör tillhandahållas i en gemensam struktur. Dessa bör vara av generellt förvaltningspolitiskt intresse. Exempel på sådana områden är etik, ledarskap i staten och EU-kompetens. Myndigheten skall också kunna bidra i arbetet med att ta fram anpassade utbildningar av generellt intresse för enskilda myndigheter. Den nya myndigheten skall vidare underlätta statsanställdas kompetensutveckling genom att erbjuda en samlad katalog för kurser, utbildningar och föreläsningar av generellt förvaltningspolitiskt intresse.

Den nya myndigheten bör underlätta samverkan och erfarenhetsutbyte mellan myndigheter, t.ex. genom att erbjuda en plattform på Internet för nätverk och projekt, och mötesplatser av olika slag (bl.a. genom konferenser kring förvaltningsgemensamma teman). Myndigheten skall också kunna identifiera vilka hinder som finns för samverkan.

Ekonomiska förutsättningar

Den nya myndigheten skall både anslags- och avgiftsfinansieras.

De medel och de finansieringsformer som i dag står till förfogande för de befintliga verksamheterna förs över till den nya organisationsstrukturen. De delar av verksamheten som kommer att styras av efterfrågan när det gäller utbildning och stödverksamhet skall finansieras genom avgifter. Detta gäller även den verksamhet som planeras föras över från Regeringskansliet.

De medel som under 2005 disponeras av KKR överförs i sin helhet till den nya myndigheten. De medel som under 2005 disponeras av Statskontoret förs över till den nya myndigheten och till ESV i de delar verksamheterna förs till dessa två

myndigheter. Utredaren skall bedöma hur avgiftsfinansieringen skall utformas.

Det finns anledning att överväga hur eventuella kvarvarande medel från äldreanslaget D 3 skall hanteras. Dessa medel disponerades tidigare av Statens förnyelsefond, en partssammansatt nämnd som avvecklades i samband med att KKR bildades.

Ledningsform och lokalisering

Den nya myndigheten skall ha ledningsformen enrådighetsverk. En verksamhets- och kostnadseffektiv lokalisering skall göras. En samlokalisering med annan stabsmyndighet skall därför eftersträvas.

Uppdraget

Utredaren skall vidta de åtgärder som krävs för bildandet av en ny förvaltningspolitisk myndighet. Den nya myndigheten skall inrättas den 1 januari 2006.

Utredaren skall tydligt beskriva myndighetens ansvarsområde och med den ovan angivna inriktningen som grund besluta om organisation och överväga lämpliga arbetsformer. Utredaren bör därvid beakta att samverkan och nära kontakter mellan ESV, Statskontoret och den nya myndigheten blir viktig.

Utredaren skall vidare bedöma vilken kompetens som är nödvändig för myndighetens verksamhet.

Utredaren skall särskilt överväga hur eventuella kvarvarande medel från äldreanslaget D 3 *Bidrag till statliga förnyelsefonder på det statligt reglerade området* kan hanteras.

I betänkandet SOU 2005:32 föreslogs att den nya förvaltningspolitiska myndigheten bör ta över ansvaret för vissa utbildningar som ges i Regeringskansliets regi. Utredaren skall i samråd med Regeringskansliet bedöma vilket kompetens- och utbildningsstöd som är av den karaktären att det har ett allmänt intresse för statliga myndigheter och som därmed skulle kunna överföras från Regeringskansliet till den nya myndigheten.

Utredaren skall också föreslå hur de samverkansformer kring IT- och moderniseringsfrågor som främjar samarbetet i den offentliga förvaltningen skall författningsregleras.

Utredaren skall fullgöra de åtgärder som krävs enligt lagen (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet. Den nya myndigheten skall bemannas med beaktande av reglerna om övergång av verksamhet i 6 b § lagen (1982:80) om anställningsskydd. Utredaren skall fatta beslut om bemanning liksom även i övrigt utöva arbetsgivarens befogenheter.

Utredaren skall föreslå namn på myndigheten.

Utredaren skall lämna förslag om anslag, resursfördelning och verksamhetsplan för myndigheten.

Genomförande och tidsplan

Utredaren skall i sitt arbete samråda med ESV, Statskontoret KKR och Arbetsgivarverket samt i erforderlig utsträckning med i övrigt berörda myndigheter och utredningar.

Utredaren skall hålla berörda centrala arbetstagarorganisationer informerade om arbetet och ge dem tillfälle att framföra sina synpunkter.

Utredaren skall bedöma i vilken utsträckning avgifter skall tas ut.

Utredaren skall senast den 15 augusti 2005 efter samråd med Statskontoret och ESV lämna förslag till regeringen om ramanslag för den nya myndigheten. Förslaget skall, tillsammans med de förslag som lämnas från ESV och Statskontoret, rymmas inom nuvarande budgetramar för de verksamheter som berörs.

Utredaren skall senast den 1 september 2005 till regeringen lämna förslag om

- instruktion för myndigheten,
- ytterligare författningsändringar som behövs inför bildandet av den nya myndigheten,
- namn på myndigheten.

Utredaren skall senast den 1 november 2005 till regeringen lämna förslag om

- verksamhetsmål för myndigheten,

- regleringsbrev för 2006,
- budgetunderlag för 2006,
- hur samordnings- och samverkansarbetet skall bedrivas mellan den nya förvaltningspolitiska myndigheten och andra stabsmyndigheter. Detta förslag skall lämnas i samråd med ESV och Statskontoret.

En kort slutrapport som innehåller en redovisning av hur arbetet bedrivits, särskilt kring eventuella svårigheter, skall lämnas till regeringen senast den 30 december 2005.

(Finansdepartementet)